No. 108, **Ao. 1849.**

Donderdag **6 September.**

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den 3 September* 1849.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur, is bekend gemaakt, dat de *Zetting van het BROOD* over deze loopende Maand, is bepaald als volgt:

Dat een Brood van *acht* Centen zal moeten wegen *negen* Oncen.

En dat van *vier* Centen, *vier* Oncen en *een* Lood.

Wordende al de Broodbakkers gelast zich daarnaar te gedragen.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den 5 September* 1849.

[16778] Alzoo de Executeuren van den Boedel wijlen JAMES BALFOUR, aan welken is toebehoorende de Plantage *Hazard*, gelegen in het Nederdistrict *Nickerie*, zich bij rekest tot het Gouvernement hebben gewend, met verzoek om de slavin *Charlotte* 2e. en haren zoon *Thomas* 4e., van den naam van dat Effect af- op dien van J. F. ZEELAND *voor den vrijdom*, over te doen schrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

(16776) De Fungerende CURATORS bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zullen op den 20sten dezer, bij openbare veiling doen verkoopen:

Het *halve* aandeel in de Koffij-Plantaadjen *Vrouwenvlijt* en *Hoopwijk, Montauban, de Hulp* en *de Nieuwe Grond*; met derzelver Slaven, Gebouwen en verder toebehooren; de eerstgemelde gelegen in de *Hoer-Helena Kreek*, en de drie laatste aan het gedolven *Kanaal* derzelver Kreek, allen ter linkerhand in het opvaren, aankomende den Boedel AUBIN HENRY AUGUST MAMIN.

Zullende gelijktijdig op dien datum door den *tweeden* ondergeteekende worden verkocht: De wederhelft in opgemelde Plantaadje *Vrouwenvlijt* en opgenoemde Gronden.

De koopvoorwaarde en inventaris derzelve Plantaadjen liggen ter *visie* van het voorschreven Departement, en ten kantore van den *tweeden* ondergeteekende.

Paramaribo, den 5 September 1849.

De tweede Commies bij het Opgemeld Departement,
M. N. ARLAUD,
F. L. PICHOT qq. c. s.

(16767) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 7 September 1849, des voormiddags ter *half nege* ure, publiek bij Executie verkoopen:

Het HUIS en ERF, gelegen aan de *Hooge Straat*, La. E No. 357, aankomende AMIMBA van BUTTNER.

Het HUIS en ERF, gelegen aan de *Groote Dwars Straat*, La. E No. 195, aankomende ELISABETH LEIJDENHOOP.

Paramaribo, den 5 September 1849.
A. DE RANDAMIE.

Sequesters

over de Plantaadje *Breukelerwaard* 1/24 aandeel, aankomende de Wed. J. C. MULLER (nu Boedel), bieden bij publieke inschrijving te koop aan:

5 Vaten SUIKER.

De inschrijvings-billetten zullen ter Griffie van het Geregtshof worden aangenomen tot VRIJDAG den 7den dezer, des morgens ten *negen* ure, en aldaar worden geopend ten overstaan van den Heer Gecommitteerde uit den Hove.

Het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal de Suiker, onmiddellijk na de toewijzing, voor rekening en risico van den kooper, van Plantaadje moeten worden afgehaald.

Zullende aan den kooper, des verkiezende, gelegenheid worden verschaft om voor een gedeelte in de Pontevracht de Suiker te kunnen laten afhalen.

Paramaribo, den 4 September 1849.
[16766]

NIEUWSTIJDINGEN.

(*Uit de Nieuwe Rotterdamsche Courant tot den 28 Julij.*)

Nader Verslag van onze OVERWINNING op BALIE.

Betreffende de expeditie tegen Balie, behelsde de *Javasche Courant* van 2 Mei het volgende:

Volgens nadere berigten van Balie, loopende tot 22 April, zou de gezamenlijke land- en zeemagt worden bestemd naar de oostkust van dit eiland, met achterlating van een bataljon infanterie te Sangsiet. Daarentegen waren ruim 800 man mariniers en matrozen geformeerd in kompagnien, onder bevel van den kapitein ter zee J. T. D. Bouricius, ten einde, des noods, te landen en te worden gesteld ter beschikking van den generaal-majoor opperbevelhebber, zoolang de schepen en vaartuigen van oorlog zich zullen bevinden op de reede of in de nabijheid der plaats waar de landing geschieden zal.

Het volgende meer omstandig rapport van den generaal-majoor titulair, opperbevelhebber der expeditie naar Balie, ontleenen wij aan de *Javasche Courant* van 9 Mei:

Hoofdkwartier Sangsiet, den 28 April 1849.

Naar aanleiding van het door hen gedaan verzoek, had ik toegestemd om op den 13 April jl. het bezoek te ontvangen van de beide Radjas van Karang-Assam en Beliling en daarbij gestipuleerd, dat, aangezien ik dit bezoek niet anders mogt beschouwen dan als een bewijs van onderwerping, zij komen zouden met een gevolg, hoogstens van 1000 gewapende manschappen. Zij verschenen op den bepaalden tijd, doch het gevolg bestond uit p. m. 12000 gewapenden, waaromtrent zij zich trachtten te verontschuldigen, met het beweren van hun onvermogen zulks tegen te gaan, vermits elk hoofd, groot of klein, zijn eigen gevolg had, hetwelk bij zoodanige gelegenheid moeijelijk te beperken was.

Ik bleef zulks echter aanzien als eene soort van trotserende vertooning, minder ten onzen aanzien dan wel voor het oog hunner eigen bevolking, en vond hierin redenen, om, gelijk ik reeds de eer had Uwe Excellentie te rapporteren, hen nogmaals duidelijk met mijn ultimatum bekend te maken omtrent de overgave van Djaga-Raga, met bijvoeging van de bepaling, dat ik daarbij de vorsten niet verlangde te ontmoeten, nog veel minder eenig gewapend volk meer te zien.

De daarop gevolgde krijgsbewegingen zijn aan Uwe Excellentie in algemeene trekken medegedeeld bij mijn verslag van den 17 dezer, No. 243, en de wensch om Uwe Excellentie spoedig in wetenschap te stellen van den gunstigen uitslag van het krijgsbedrijf van den 15den en 16den dezer, is oorzaak, dat ik niet in alle omstandigheden heb kunnen treden en er welligt ook eenige onnaauwkeurigheden in zijn geslopen.

In de eerste plaats had ik kunnen zeggen, dat voor het oprukken in den vroegen morgen van den 15den dezer, de aan de strand te Sangsiet, voor het veldmagazijn van levensmiddelen, de oorlogsbehoeften en de communicatie met de schepen posthoudende kompagnie infanterie is afgelost geworden door 100 mariniers van Zr. Ms. schepen van oorlog; dat toen, in den namiddag, de helft van het in reserve te Sangsiet-Dalam gebleven 3de bataillon opgerukt is; en dat er daarna weder bijgekomen zijn nog 130 mariniers, door Z. Exc. den vice-admiraal daartoe afgezonden.

Onder aanbieding van eene situatie-kaart, en van die der versterkingen van Djaga Raga, waarop de algemeene stelling en bewegingen der troepen op den 15den en 16den, staan aangeteekend, zal ik de eer hebben, als een bijvoegsel tot mijn verslag van den 17den April, no. 243, omtrent de bijzonderheden van het op die dagen gebeurde, het volgende te rapporteren.

De golvingen en coupures van het terrein zijn van zoodanigen aard, dat, ofschoon de afstanden, gelijk uit de teekeningen blijken zal, betrekkelijk gering zijn, en de troepen, welke van uit onzen regtervleugel het omtrekken der vijandelijke linkerpositien beproeven, meesten, steeds in eene met de hoofdmagt bijna parallelle kolonne optrokken, die troepen gedurende den geheelen dag, geen half uur in het gezigt van elkander zijn gebleven, en dat het geweervuur, van den regtervleugel niet dan bij tusschenpoozingen, en nog zeer flaauw gehoord werd. Het later ter versterking van de omtrekkende kolonne

derwaarts afgezonden half bataillon, werd ook spoedig uit het oog verloren; ofschoon dan ook het vermeesteren der eerste positien van de vijandelijke linkerflank, reeds vroegtijdig in den namiddag van den 15den had plaats gegrepen, werd daarvan bij het hoofdkwartier niets bespeurd of vernomen dan den volgenden morgen, niettegenstaande er nog eene compagnie boven het afgezonden half bataillon werd uitgezet, om de communicatie te onderhouden.

Het is hier de plaats ook om te zeggen, dat het welgelukken der beproefde omtrekkende beweging, waarvan hiervorens, en ook in mijn voeger verslag reeds melding is gemaakt, het meest heeft toegedragen tot den goeden uitslag van het geheele krijgsbedrijf, en dat om dit welslagen, veel moet worden toegekend aan den moed en de volharding van het 7de en half 5de bataillon, hebbende zij te kampen gehad niet alleen met den vijand, maar nog met de moeijelijkheden van een bijna geheel onbegaanbaar terrein.

De luitenant kolonel, chef van den staf bij de Balische expeditie, de Brauw, de luitenant-kolonel, kommandant van het 7de bataillon infanterie, de Bron de Vexela, en de majoor, kommandant van het gedetacheerde 5de linker half-bataillon, Roque, hebben zich in de leiding en het aanvoeren der beweging onderscheiden; het is daarbij dat de luitenant-kolonel de Brauw door een' pijl in de borst gekwetst is geworden.

Ik moet nog terugkomen op het reeds door mij gemelde, omtrent den volhardenden moed, aan den dag gelegd door de troepen, die in het front der vijandelijke linien en redoute waren opgesteld, behalve het hevige vuur waaraan zij op de plaats waren blootgesteld, is tweemaal een aanval beproefd, en voortgerukt tot op den rand van de contre-escarp van de hoofd-vijandelijke redoute, bij aanvoering van welke beweging, onder anderen gekwetst werd de majoor van het 13de bataillon infanterie Sorg; ook hadden deze troepen eenen uitval terug te slaan van den vijand, welke ongemerkt de ambulance en daarbij geposteerde achterste divisien der hoofdkolonne genaderd was, bij welke gelegenheid ook de hulptroepen van Madura een oogenblik geëngageerd raakten, en eene goede houding bewaarden, onder bevel van den gep. kapitein Pieplenbosch.

De artillerie, waarvan ik ook reeds bij mijn vorig verslag gesproken heb, verdient niet minder nog eene bijzondere melding voor de bedaardheid, geoefendheid en moed, door officieren en manschappen betoond.

De stukken in batterij gebragt en gesteld door den braven luitenant-kolonel, kommandant van dat wapen bij de expeditie, Meis, die te vroegtijdig daarop door een' kogel getroffen werd, hebben, zoo als later gebleken is, door hun welgerigt vuur eene ware slagting onder de digt op elkander gedrongen vijandelijke massa's aangerigt; eene meer of min specifieke opgave van het verlies door dezen geleden, durf ik trouwens ook thans niet geven, aangezien de vijand, op weinige na, zijne positien reeds in den nacht van den 15den op den 16den verlaten had, en dus in de gelegenheid is geweest, als naar gewoonte, de meesten zijner dooden en geblesseerden weg te voeren; niettemin hebben de sporen, op zijne legerplaatsen gevonden, het verlies als zeer aanmerkelijk kunnen doen veronderstellen, als men ook niet mag aannemen het door hem zelven, bij een berigt, van Klongkong naar Badong gebragt, opgegeven cijfer van circa 6000 man buiten gevecht. Het ook langs dien weg ontvangen berigt van het verwonden van den Goestie Djielantiek heeft zich van deze zijde niet bevestigd.

In de vijandelijke versterkingen zijn gevonden: een houwitser van 11½ duim; een ijzeren kanon à 6 pd.; twee ijzeren kanonnen a 4 pd.

Zeven lillas, kaliber divers met vele walbus-geweren, enz., en ik geloof ook niet dat zij meer geschut in batterij hebben gehad.

Onzerzijds heb ik verzuimd te melden, dat behalve de 4 houwitsers en het mortier a 20 duim, waarvan bij mijn vorig rapport gesproken is, nog in batterij zijn gebragt 2 mortieren a 11½ duim en 4 kanonnen a 6 pond, met welke laatste weinig gelegenheid is geweest om te werken.

Wanneer men rekent, dat het contingent van Karang-Assam alleen 8000 man bedragen heeft, dat van Klongkong 1000, en dan nog verscheiden andere contingenten, dan zou men ook, gerekend naar de op de legerplaats nagelaten sporen, de vijandelijke sterkte welligt mogen stellen op 16 à 20,000 man.

Ik heb de eer hierop te laten volgen een' nominatieven staat der officieren, onder-officieren en manschappen, welke opgegeven zijn als zich op de dagen van den 15den en den 16den dezer te hebben onderscheiden, terwijl ik mijnerzijds nog lof zal toekennen aan de goede diensten, nogmaals, zoowel op het slagveld als in de behandeling van gekwetsten, bewezen door den dirigerenden officier van gezondheid der 1ste klasse Wassink; en eindelijk, is het mij aangenaam regt te kunnen doen wedervaren aan de bijzondere verdiensten van den luitenant-kolonel van Swieten, die meerendeels gefungeerd heeft als 2de bevelhebber der expeditionnaire troepen.

Hopende, dat er zich bij deze expeditie nog meer gelegenheden zullen opdoen om daar naar te streven, zal ik de specifieke voordragten tot belooning nog uitstellen.

Ten slotte heb ik het genoegen Uwe Excellentie te kunnen melden, dat de overwinning, op den 15den en den 16den dezer behaald, in het algemeene doel der expeditie van Balie als beslissend mag worden aangemerkt. De vorst van Beliling is geheel uit zijn rijk verjaagd, en de onderworpen bevolking heeft reeds voorloopig eenen anderen provisionelen bestuurder aangenomen.

De met het gouvernement bevriende vorst van Bangli is weder in het bezit gekomen van het hem vroeger door Beliling en Karang-Assam ontnomen land van Batour. Het landschap Djambrana vraagt mij, om eenen nieuwen vorst, afgescheiden van Beliling, over hetzelve te stellen.

De verdedigings-werken van Djaga-Raga, met inspanning van krachten eener geheele en talrijke bevolking, sedert 1848 ontzettend uitgebreid en vergroot, hadden den vijand in den waan gebragt van onoverwinnelijk te zijn; de schrik en het ontzag van onze wapenen is thans over geheel Balie zoo veel te grooter. Zoodra de regeling van het provisioneel bestuur in deze landen het zal toelaten, en wel denkelijk in de eerste tien dagen van Mei, zal ik mij, met achterlating van een of een half bataillon en de hulptroepen, naar de zuid-oostkust begeven, en vlei mij Uwe Exc. dan spoedig te zullen kunnen berigten, dat de kastijding van Karang-Assam en Klongkong niet minder krachtig is geweest.

Handels-Berigten.

Rotterdam, 27 *Julij*.

Suiker. *Surinaamsch* van *f* 26 a 28½.
Katoen. *Surinaamsch* van 29 a 40 ct. en *Nickerie* van 30 a 38 ct.

SCHEEPVAART.

BINNENGEKOMEN.

Den 4den dezer, de Koloniale Schoener Curaçaonaar, Kapt. W. Sels, van Demerarij.

IN TEXEL GEARIVEERD.

Den 19den Julij ll. het schip *Wilhelmina*, kapt. J. N. Klint.

Den 22sten, het schip *Allersma*, kapt. R. W. Vos.

IN HELVOETSLUIS.

Den 19den Julij ll. het schip *Harmonie*, kapt. W. J. Wilkens.

NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Uit Shields:

Den 14den Julij ll. het schip *Anna Elisabeth*, kapt. Harken.

UIT TEXEL.

Den 21sten Julij ll. het schip *Harlingen*, kapt. Schaap.

Schepen *in Lading.*

Naar Amsterdam.

Jeantine, *Kapt.* Renken, *adres bij H. Degenhard.*

West-Indie, *Kapt.* T. D. Lieuwen, *adres bij C. J. Leijsner.*

Goede Vrede, *Kapt.* J. H. Wit, *adres bij H. Degenhard.*

Nathalie, *Kapt.* G. van Medevoort, *adres bij Baëza en Hewitt.*

Nicolaas Witzen, *Kapt.* P. F. Lange, *ardes bij J. F. Faverey.*

Echo, *Kapt.* Schil, *adres bij Gisius en Co.*

Susanna, *Kapt.* G. D. Visser, *adres bij J. J. Leijsner.*

Oceaan, *Kapt.* A. Spekman, *adres bij C. J. Leijsner.*

Hillegonda Catharina Helena, *Kapt.* J. C. Radeloff, *adres bij van West en Co.*

Anna Maria, *Kapt.* D. Steenveld, *adres bij H. Degenhard.*

Jacoba, *Kapt.* A. K. de Groot, *adres bij Gisius en Co.*

ADVERTENTIEN.

Te bekomen bij

H. J. Muller:

Bakkeljaauw, clear, mess en prime SPEK, mess en familij VLEESCH, Haring, Makreel, *Hijdraul.* en *Winchester* Kaarsen, van 6 tot 14 per pond, Zeep, Bloem, REUZEL, deliciense THEE, Mostard, Genua Olie, blikjes Makreel, BIER en extra ROODEWIJN in oxh., Schiedammer **Jenever** in enkelde en dubbelde kelders, Porter en *Tennent's* Ale, Portwijn, SCHOENEN, Kantoorbehoeften, lakensche petten, en supra fijn *satin de laine.* [16768]

[15976] De Vendumeester M. A. KEIJSER zal MORGEN om 9 ure, verkoopen: *PROVISIEN*, *STUKGOEDEREN*, PLANKEN, balen RIJST, de Slavin *Martina* (Waschmeid), enz.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.